

خوبی ۳۶٪

فارسی ۱۳

اگر نهایی سخت شد

کلیه رشته‌ها

تاریخ آزمون:	کلیه رشته‌ها	فارسی (۳)	آزمون شبیه ساز
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم	◀ نوبت دوم ▶	

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	معنی واژه مشخص شده در مصراع «همچو نی زهری و <u>تریاقی</u> که دید؟» چیست؟	۰/۲۵
۲	مترادف واژه «جبهه» در عبارت «یکی از حضار که کبادۀ شعر و ادب می کشید، چنان محظوظ گردیده بود که جلو رفته و جبهۀ شاعر را بوسید.» در کدام گزینه آمده است؟ (الف) یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود. (ب) دلم را داغ عشقی بر جبین نه (پ) وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای	۰/۲۵
۳	در کدام گزینه دو واژه مشخص شده با هم مترادف‌اند؟ (الف) تو <u>حکیمی</u> تو <u>عظیمی</u> تو <u>کریمی</u> تو <u>رحیمی</u> (ب) همه نوری و سروری همه <u>جودی</u> و <u>جزایی</u> (پ) بخروش <u>چو شرزه شیر</u> <u>ارغند</u>	۰/۲۵
۴	در کدام گزینه معنای دقیق واژه انتخاب نشده است؟ (الف) <u>چو بشنید خسرو از آن شاد گشت</u> <u>روانش ز اندیشه آزاد گشت</u> (فکر و تدبیر – <u>اندوه</u>) (ب) <u>رخش، آن طاق عزیز، آن تای بی‌همتا / رخس رخشنده / با هزاران</u> <u>یادهای روشن و زنده</u> (تک و تنها – <u>بی‌همتا</u>) (پ) <u>همّت‌م بدرقه راه کن ای طایر قدس</u> <u>که دراز است ره مقصد و من نوسفرم</u> (عزم و اراده – <u>عنایت و دعای خیر</u>)	۰/۲۵
۵	در کدام یک از سروده‌های زیر، «غلط املائی» دیده می‌شود؟ (الف) ... / یادم آمد، هان، / داشتم می‌گفتم، آن شب نیز / سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد (ب) مرد نقال از صدایش زجه می‌بارید ... / جنگ بود این یا شکار؟ آیا / میزبانی بود یا تزویر؟	۰/۲۵

تاریخ آزمون:	کلّیه رشته‌ها	فارسی (۳)	آزمون شبیه ساز
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم	◀ نوبت دوم ▶	

۵/۰	۶ املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) تا واره‌ی از دم (سطوران – ستوران) وین مردم نحس دیومانند (ب) نشاط (غربت‌قربت) ازدل کی بر دحب وطن بیرون به تخت مصرم اما جای در بیت‌ال‌حزن دارم
۲۵/۰	۷ در کدام عبارت، «غلط املایی» وجود دارد؟ (الف) طفره می‌رفتید ولی اصرارهای من که بوی التماس می‌داد، عاقبت شما را متقاعد کرد. (ب) محتاج به تذکار نیست که ایشان در خوراک هم سر سوزنی قصور را جایز نمی‌شمردند و مجلس آرای بلامعارض شده بودند. (پ) گوشت و استخوان غاز مادرمرده در کمرکش دوازده حلقوم و کتل و گردنه یک دو جین شکم و روده مراحل مضغ و بلع و حزم و تحلیل را پیمود. (ت) من پس از گشت و گذار در گردشگاه آسمان، خسته از نشئه خوب و پاک آن «اسرا» در بستر خوش به خواب رفتم.
۲۵/۰	۸ با توجه به کلمات مشخص شده کدام گزینه غلط املایی دارد؟ (الف) گفت: مابقی را نقداً خط بکش و بگذار سماق بمکند. (ب) سال‌ها پیش مردی فیلسوف به این ده آمد تا عمر را به تنهایی بگذارد. (پ) چه جای آن است که من دست شاهان بگزارم و در بیابان‌های بی آب و علف سرگردان شوم؟ (ت) دلم می‌خواهد آن چه را که پروردگار جهان پدید آورده زیر پا گذارم.
۲۵/۰	۹ در کدام گزینه، واژه انتخاب شده از نظر املایی نادرست است؟ (الف) وقتی قومی به اسارت دشمن درآمد و (مقلوب – مغلوب) و مقهور بیگانه گردد، تا وقتی که زبان خویش را حفظ کند ... (ب) تنها و تنها برای تعلیم گرفتن، (شبه – شبخ) شما را در میان تاریکی تعقیب می‌کردم. (پ) آن گاه برای انتخاب راهبر که در راه آنان را رهنمون شود، قرعه زدند. (قضا – غذا) را قرعه به نام هدهد افتاد.
۲۵/۰	۱۰ املای کدام گروه از کلمات زیر، «همگی» درست است؟ (الف) ایل و عشیره – غایت‌القصوای مقصود – تمایل و خاسته – غلیان درونی (ب) اعانت و یاری – تطاول و تعدی – صفوت و برگزیده – عمارت و سرسرا (پ) طبق‌های خاک – بغولات و حبوبات – خوردرفتن شلوار – اعراض و روی‌گردانی

تاریخ آزمون:	کلیه رشته‌ها	فارسی (۳)	آزمون شبیه ساز
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم	◀ نوبت دوم ▶	

۱۱	از میان واژه‌های زیر، کدام واژه «هم‌آوا» ندارد؟ (خوار - حیات - مأمور - قاضی - سموم - اساس)	۲۵٪
۱۲	با توجه به بیت «هر کسی از ظنّ خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من» کدام واژه بیت زیر نقش دستوری یکسانی با واژه مشخص شده دارد؟ گفت: «می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی» گفت: «ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست»	۲۵٪
۱۳	نوع وابسته و وابسته را در بیت زیر بنویسید. «غلام عشق شو، کاندیشه این است همه صاحب‌دلان را پیشه این است»	۲۵٪
۱۴	در عبارت «کوه‌های مرتفع و دشت‌های بی‌کران در آغوششان کشید. باز زین و برگ را بر گرده کهرها و گُرندها نهادند و سرگرم تاخت و تاز شدند.»: (الف) یک «ترکیب وصفی» و یک «ترکیب اضافی» بیابید و بنویسید. (ب) نقش واژه «گُرندها» چیست؟	۵٪ ۲۵٪
۱۵	در عبارت «گفتم: خانه‌خراب، تا حلقوم بلعیده بودی، باز تا چشمت به غاز افتاد، دین و ایمان را باختی و به منی که چون تویی را صندوقچه سرّ خود قرار داده بودم، خیانت ورزیدی و نارو زدی. دِ بگیر که این ناز شستت باشد.»: (الف) یک جمله با الگوی ساختاری «نهاد + مفعول + مسند + فعل» بیابید و بنویسید. (ب) یک مورد حذف فعل به قرینه معنایی نشان دهید. (پ) یک مورد جمله وابسته (پیرو) مشخص کنید. (ت) نمودار پیکانی وابسته و وابسته را رسم کنید.	۲۵٪ ۲۵٪ ۲۵٪ ۲۵٪
۱۶	نقش کلمات مشخص شده در کدام گزینه به درستی آمده است؟ «گفت: از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟ گفت: به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه اصحاب را. چون برسیدم بوی گِلِم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت!» (الف) متمم، مفعول، مسند، مفعول، قید، مسند، مضاف‌الیه (ب) متمم، مفعول، صفت، مفعول، مسند، مسند، مضاف‌الیه	۵٪

تاریخ آزمون:	کلیه رشته‌ها	فارسی (۳)	آزمون شبیه ساز
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم	◀ نوبت دوم ▶	

۱۷	«ان» در واژه‌های کدام گزینه به ترتیب در مفهوم «جمع» و «صفت فاعلی» به کار رفته است؟ الف) این مدعیان در طلبش بی‌خبران‌اند ب) مردی فیلسوف که از استادان بزرگ حکمت بود و شخصیتی نمایان داشت. پ) سرانجام گفت ایمن از هر دوان نه گردد مرا دل، نه روشن روان	۰/۲۵
۱۸	درستی یا نادرستی موارد داده‌شده را تعیین کنید. الف) در سروده «... با هزارش یادبود خوب خوابیده است / آن‌چنان که راستی گویی / آن هزاران یادبود خوب را در خواب می‌دیده است»، «سه» وابسته پیشین و «دو» وابسته پسین دیده می‌شود. ☐ درست ☐ نادرست ب) در عبارت «ناله‌های آن امام راستین و بزرگم را می‌شنوم که در قلب آن کویر بی‌فریاد می‌گریست»، کلمات مشخص شده، «وابسته وابسته» از نوع «صفت مضاف‌الیه»‌اند. ☐ درست ☐ نادرست	۰/۵
۱۹	کدام گزینه، فاقد نقش تبعی «بدل» است؟ الف) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم در باغ می‌ماند ای دوست، گل یادگار من و تو ب) بعد از آن مرغان دیگر سربه‌سر عذرها گفتند مشتی بی‌خبر پ) خود نداند فرقی کردن میان آتش و غیر آتش، چرا؟ زیرا که عشق، همه خود آتش است. ت) مردی فقیه که در حوزه درس ملاهادی اسرار، آخرین فیلسوف از سلسله حکمای بزرگ اسلام مقامی بلند داشت به این ده آمد.	۰/۲۵
۲۰	در بیت زیر زمان دو فعل مشخص شده یکسان است. آن را بنویسید. «همان به کزین زشت‌کردار، دل بشویم کنم چاره دل‌گیل	۰/۲۵

تاریخ آزمون:	کلیه رشته‌ها	فارسی (۳)	آزمون شبیه‌ساز
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم	◀ نوبت دوم ▶	

	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۲۱	بیت زیر، از نظر شیوه بیان، «جد» است یا «طنز»؟ «با محتسبم عیب مگویند که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است»	۰/۲۵
۲۲	از بین آثار زیر، کدام اثر مربوط به «ادبیات غنایی» نیست؟ (فی حقیقه‌العشق - مثنوی - قصه شیرین فرهاد - فیه مافیه - تمهیدات)	۰/۲۵
۲۳	کدام یک از موارد زیر، از جنبه تاریخ ادبیات و دانش‌های ادبی کاملاً درست است؟ الف) مجموعه شعر «دری به خانه خورشید» سروده سلمان هراتی با موضوع ادبیات انقلاب اسلامی است. ب) ترکیب «دولت مستعجل» یادآور بیت «راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود» و سروده سعدی است.	۰/۲۵
۲۴	«زمینه حماسی» متناسب با کدام بیت، نادرست مشخص شده است؟ الف) سیاوش سیه را به تندی بتاخت نشد تنگ‌دل، جنگ آتش بساخت (قهرمانی - خرق عادت) ب) بدان‌گه که شد پیش کاووس باز فرود آمد از باره بردش نماز (ملی - قهرمانی)	۰/۲۵
۲۵	مصراع اول کدام یک از ابیات زیر، نادرست نوشته شده است؟ الف) ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود خورشید رفته است سر شب سراغ ماه ب) وجه خدا اگر شودت منظر نظر بالله کز آفتاب فلک خوب‌تر شوی	۰/۲۵
۲۶	بیت زیر را کامل کنید. باز آ که در هوایت خاموشی جنونم	۰/۲۵

تاریخ آزمون:	کلیه رشته‌ها	فارسی (۳)	آزمون شبیه ساز
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم	◀ نوبت دوم ▶	

۲۷	بیت «اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار/ به سوی تو بود روی سجودم؛ میهن ای میهن!» از شعرخوانی «ای میهن!» انتخاب شده است؛ بیت پس از آن را بنویسید.	۵/۰
۲۸	جاهای خالی را به درستی پر کنید. الف) بارزترین آرایه عبارت زیر، است. «این بدبخت‌ها سال آزرگار یک بار برایشان چنین پای می‌افتد و شکم‌ها را مدتی است صابون زده‌اند.» ب) در بیت «لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید/ مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی» در واژه آرایه «ایهام تناسب» برقرار است. پ) در عبارت «یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد»، علاوه بر آرایه «کنایه»، نیز دیده می‌شود.	۲۵/۰ ۲۵/۰ ۲۵/۰
۲۹	در عبارت «به چشم خودم دیدم که غاز گلگونم لخت لخت و قطعه بعداً خری طعمه این جماعت کرکس صفت شده و کآن لم یکن شیئاً مذکوراً در گورستان شکم آقایان ناپدید گردید.»: الف) چند تشبیه دیده می‌شود؟ ب) کدام یک از دو قسمت مشخص شده آرایه «تضمین» آفریده است؟	۵/۰ ۲۵/۰
۳۰	در هر یک از موارد زیر، با توجه به بخش‌های مشخص شده، کدام آرایه ادبی دیده می‌شود؟ الف) سپاس خورشید را که به هر بامداد بر سر تو زرافشانی می‌کند و ابر، <u>گوهر</u> . () ب) با اهل فنا دارد هر کس <u>سر</u> یکرنگی باید که به رنگ شمع از رفتن سر خندد () پ) این گلیم تیره بختی‌هاست / خیس خون <u>داغ</u> سهراب و سیاوش‌ها، / روکش تابوت تختی‌هاست () ت) همان‌جا که شاید اینک <u>دست</u> زمان و صورت ظاهرش، مرده نشانش بدهند. ()	۱

تاریخ آزمون:	کلیه رشته‌ها	فارسی (۳)	آزمون شبیه ساز
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم	◀ نوبت دوم ▶	

۳۱	در هر یک از موارد زیر، آرایهٔ درست را از کمانک زیر آن انتخاب کنید. الف) آن کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم مَلّت امروز یقین کرد که او اهرمن است (جناس - تضاد) ب) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می‌کشد اوّل چراغ خانه را (اسلوب معادله - پارادوکس)	۵/۰
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۳۲	کدام ابیات به ترتیب به وادی‌های «طلب، معرفت و فنا» اشاره دارند؟ الف) هر یکی بینا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت صدر خویش ب) مال این‌جا بایدت انداختن ملک این‌جا بایدت درباختن پ) صد هزاران سایهٔ جاوید، تو گم‌شده بینی ز یک خورشید، تو الف) ب، الف، پ ب) ب، الف، ب	۲۵/۰
۳۳	ارتباط موضوعی بیت «گفت از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم / گفت پوسیده است جز نقشی ز بود و تار نیست» از پروین اعتصامی بابت زیر چیست؟ «گفت مست ای محتسب بگذار و رو از برهنه کی توان بردن گرو؟»	۵/۰
۳۴	در بیت «از سیم به سر یکی کله‌خود / ز آهن به میان یکی کمر بند»، شاعر «کوه دماوند» را به چه چیزی تشبیه کرده است؟	۲۵/۰
۳۵	معادل مفهومی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟ «در مکتب حقایق، پیش ادیب عشق هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی» الف) باید که خاک درگاه اهل هنر شوی ب) تاراهرو نباشی، کی راهبر شوی	۲۵/۰

تاریخ آزمون:	کلیه رشته‌ها	فارسی (۳)	آزمون شبیه‌ساز
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم	◀ نوبت دوم ▶	

۳۶	مفهوم مصراع دوم کدام بیت، <u>نادرست</u> بیان شده است؟ الف) چو خواهی که پیدا کنی گفت‌وگوی بباید زدن سنگ را بر سبوی (آزمایش کردن و سنجیدن) ب) بیامد دو صد مرد آتش‌فروز دمیدند گفتی شب آمد به روز (همه جا روشن شد).	۰/۲۵				
۳۷	مقصود شاعر از بیان عبارت زیر چیست؟ «ای فکر دورپرواز من، بال‌های عقاب‌آسایت را از پرواز بازدار و تو ای کشتی تندرو خیال من، همین‌جا لنگر انداز؛ زیرا برای تو بیش از این اجازه سفر نیست.»	۰/۲۵				
۳۸	عبارت «از بیم عقرب جزاره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد.» یادآور کدام مثل است؟ الف) مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد. ب) از چاله به چاه افتادن	۰/۲۵				
۳۹	مفهوم مناسب هر بیت در ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (یک مفهوم در ستون «ب» اضافی است.)	۱				
<table><tr><th>ستون «الف»</th><th>ستون «ب»</th></tr><tr><td>الف) آتش عشق است کاندِر نی فتاد جوشش عشق است کاندِر می فتاد ب) گلّه ما را گله از گرگ نیست کاین همه بیداد شبان می‌کند پ) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌ال‌حزن است ت) ضربت گُردون دون آزادگان را خسته کرد کودل آزاده‌ای کز تیغ او مجروح نیست</td><td>۱ (۱) بیگانه‌ستیزی (۲) آسمان کشتی ارباب هنر می‌شکند (۳) ظلم‌ستیزی (۴) از ماست که بر ماست (۵) جاری بودن عشق در همه پدیده‌ها</td></tr></table>			ستون «الف»	ستون «ب»	الف) آتش عشق است کاندِر نی فتاد جوشش عشق است کاندِر می فتاد ب) گلّه ما را گله از گرگ نیست کاین همه بیداد شبان می‌کند پ) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌ال‌حزن است ت) ضربت گُردون دون آزادگان را خسته کرد کودل آزاده‌ای کز تیغ او مجروح نیست	۱ (۱) بیگانه‌ستیزی (۲) آسمان کشتی ارباب هنر می‌شکند (۳) ظلم‌ستیزی (۴) از ماست که بر ماست (۵) جاری بودن عشق در همه پدیده‌ها
ستون «الف»	ستون «ب»					
الف) آتش عشق است کاندِر نی فتاد جوشش عشق است کاندِر می فتاد ب) گلّه ما را گله از گرگ نیست کاین همه بیداد شبان می‌کند پ) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌ال‌حزن است ت) ضربت گُردون دون آزادگان را خسته کرد کودل آزاده‌ای کز تیغ او مجروح نیست	۱ (۱) بیگانه‌ستیزی (۲) آسمان کشتی ارباب هنر می‌شکند (۳) ظلم‌ستیزی (۴) از ماست که بر ماست (۵) جاری بودن عشق در همه پدیده‌ها					

تاریخ آزمون:	کلیه رشته‌ها	فارسی (۳)	آزمون شبیه ساز
مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه دوازدهم	◀ نوبت دوم ▶	

۴۰	با توجه به داستان «سی مرغ و سیمرغ»، هر یک از ابیات زیر، در پاسخ به عذرآوری کدام پرنده گفته شده است؟ (الف) هر که داند گفت با خورشید راز کی تواند ماند با یک ذره باز؟ (ب) گل اگرچه هست بس صاحب جمال حسن او در هفته‌ای گیرد زوال	۵/۰
۴۱	کدام گزینه با عبارت «آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد که چند صبحی تا حبشه و قلب آفریقا پیش راند، اما همه می‌دانیم که «دولت مستعجل بود.»» ارتباط مفهومی دارد؟ (الف) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را سایل یکسان می‌کند پست و بلند راه را (ب) شاهین تیزبال افق‌ها بودم، زنبوری طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.	۲۵/۰
۴۲	مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. (الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی (ب) بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی	۲۵/۰
۴۳	موارد زیر را به نثر روان برگردانید. (الف) آن‌گاه سر خویش گرفتم و راه مدرسه در پیش. (ب) دیدم ماشاءالله آقا و اترقیده‌اند. (پ) کرانه‌های فرات، خط از کرانه رود تiber می‌خواندند. (ت) عشق، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری نهد. (ث) وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. (ج) اگر لطف تو نبود پرتوانداز کجا فکر و کجا گنجینه راز؟ (چ) روی‌ها چون زین بیابان درکنند جمله سر از یک گریبان برکنند (ح) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد (خ) بگرای چو ازدهای گرز بخروش چو شرزه شیر ارغند ؟ (د) به پور جوان گفت شاه زمین که رایت چه بیند کنون اندرین؟	۲۵/۰ ۲۵/۰ ۲۵/۰ ۲۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰
۲۰	جمع نمرات	«موفق باشید»

قلمرو زبانی

۱. تریاق: پادزهر، ضدزهر (۰/۲۵)

۲. «ب» (۰/۲۵) جبهه به معنی «پیشانی» است. واژه «جبین» در مصراع گزینه (۲) مترادف این واژه است (جبهه = جبین). جیب در گزینه «الف» به معنای «یقه، گریبان» و بنان در گزینه «پ» به معنای «انگشت، سرانگشت» است.

۳. «پ» (۰/۲۵) شَرزه به معنی «خشمگین، غضبناک» است و آرغند هم به معنی «خشمگین و قهرآلود»؛ پس این دو واژه مترادف‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) حکیم: دانا به همه چیز، دانای راست‌کردار - رحیم: بسیار مهربان

ب) جود: بخشش، سخاوت، کرم - جزا: پاداش کار نیک

۴. «پ» (۰/۲۵) «عزم و اراده» هم از معانی همت است، اما معنای دقیق همت در این بیت «عنایت و دعای خیر پیر و مرشد» است.

معانی متفاوت واژه «همت» در کتاب درسی: ۱- عزم و اراده، خواست و کوشش ۲- عنایت و بزرگواری، لطف ۳- دعای خیر

بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) معنی واژه اندیشه از طریق رابطه معنایی تضاد (با واژه شاد) درک می‌شود. (معانی متفاوت واژه «اندیشه»: اندوه، ترس، اضطراب، فکر)

ب) معانی متفاوت واژه «طاق» در کتاب درسی: ۱- سقف خمیده و قوسی‌شکل ۲- فرد، یکتا و یگانه ۳- ایوان

۵. «ب» (۰/۲۵) «زجه» املای غلطی دارد و شکل صحیح آن، «ضجّه» (ناله و فریاد با صدای بلند، شیون) است.

۶. الف) ستوران: جمع ستور، حیوانات چارپا خاصه اسب، استر و خر (۰/۲۵)

• «سطور» جمع سطر، به معنای «خطوط، نوشته‌ها» مناسب این بیت نیست.

ب) غربت: غریبی، دوری از خانمان (شاعر می‌گوید: شادی و نشاط داشتن در حالت و دیار (۰/۲۵))

غربت، هرگز باعث فراموشی میهن‌دوستی و کاهش میزان عشق به وطن نمی‌شود.

• «قربت» یعنی «نزدیکی». با توجه به محتوا و معنای کلی بیت، غربت مناسب و صحیح است.

۷. «پ» (۰/۲۵) واژه «حزم» (دوراندیشی، احتیاط)، تناسبی با عبارت ندارد و با توجه به معنای کلی عبارت و حضور واژه‌های شکم، مضغ (جویدن) و بلع می‌توان پی برد که املای صحیح، هضم (گوارش و تحلیل غذا) است.

۸. «پ» (۰/۲۵) بگزارم (ادا کنم، به جا بیاورم) مناسب عبارت نیست و بگذارم (رها کنم، ترک کنم) صحیح است و باید جایگزین آن شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) بگذار (اجازه بده، رها کن) سماع بمکند.

ب) عمر را به تنهایی بگذار (سپری کند)

ت) زیر پا گذارم (قرار دهم، بنهم)

توجه: به معنا و کاربرد گزاردن و گزاردن توجه داشته باشید. گزاردن در معانی «به جا آوردن، ادا کردن، پرداختن، رساندن، تعبیر کردن، انجام دادن» به کار می‌رود و گزاردن (= گذاشتن) در معانی «قرار دادن، بنانهادن، وضع کردن، رها کردن، اجازه دادن، سپری کردن و واگذار کردن».

۹. «الف» (۰/۲۵) «مقلوب» به معنای «جابه‌جاشده و دگرگون» تناسبی با جمله ندارد و با توجه به معنای عبارت و همراهی واژه مقهور (شکست‌خورده)، «مغلوب» (شکست‌خورده) انتخاب صحیح و مناسبی بوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

ب) شَبَح: آن‌چه به صورت سیاهی به نظر می‌آید، سایه موهوم از کسی یا چیزی (شَبَه: مثل، مانند، همسان / شَبَه: شباهت و ماندنی، نوعی سنگ سیاه برّاق)

پ) قضا: تقدیر و سرنوشت، قضاوت، اتفاق (قضا را = از قضا، اتفاقاً) (غذا: خوراک / غزا: پیکار)

۱۰. «ب» (۰/۲۵) بررسی غلط‌های املائی و شکل صحیح آن‌ها:

الف) تمایل و خاسته ← خواسته: «خواهش و تقاضا»؛ با توجه به همراهی و معنای واژه «تمایل» می‌توان دریافت که خواسته صحیح است، نه خاسته (برپاشده، پدیدآمده).

پ) بغولات و حبوبات ← بقولات: انواع دانه‌های خوراکی بعضی گیاهان مانند نخود و عدس، حبوبات

۱۱. سَموم (۰/۲۵)؛ توجه داشته باشید که «سَموم» (باد گرم مُهلک) و «سُموم» (جمع سَم، زهرها) هم‌آوا نیستند.

بررسی سایر واژه‌ها:

(خوار: حقیر و بی‌مقدار / خار: تیغ درخت و گل، هر چیز نوک‌تیز)، (حیات: زندگی / حیا: محوطه، عرصه، فضا)، (مأمور: امرشده، فرمان داده شده / معمر: آباد، آبادشده)، (قاضی: قضاوت‌کننده، داور / غازی: جنگجو، بنباز، معرکه‌گیر)، (اساس: پی، پایه و بنیان / اثاث: ابزار و لوازم خانه)

۱۲. «بی خود» (۰/۲۵) واژه «یار» و «بی خود» نقش مسند دارند.

بررسی نقش‌های مهم بیت:

«گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی»
مفعول قید

گفت: ای بیهوده‌گو، حرف کم و بسیار نیست»
گروه نهاد

• توجّه داشته باشید که فعل «نیست» در این بیت کاربرد غیراسنادی دارد؛ بنابراین گروه اسمی «حرف کم و بسیار» نمی‌تواند مسند باشد (حرف: نهاد/ کم: مضاف‌الیه (= می کم؛ «کم» صفت جانشین اسم است.)// بسیار: معطوف به مضاف‌الیه (می بسیار؛ «بسیار» صفت جانشین اسم است.)
۱۳. «صفت مضاف‌الیه» (۰/۲۵)

• «را» در این بیت، از نوع «فک اضافه» است و مضاف و مضاف‌الیه را جابه‌جا کرده است؛ بنابراین ابتدا باید گروه اسمی مرتّب شود. صورت مرتّب‌شده گروه اسمی «همه صاحب‌دلان را پیشه» می‌شود: **پیشه همه صاحب‌دلان**؛ در این صورت «پیشه» هسته گروه اسمی، «صاحب‌دلان» وابسته هسته و مضاف‌الیه و «همه» وابسته وابسته از نوع «صفت مضاف‌الیه» است.

۱۴. الف) ترکیب وصفی: کوه‌های مرتفع - دشت‌های بی‌کران (ذکر یک مورد کافی است.) (۰/۲۵) / ترکیب اضافی: گرده کهرها - گرده گزندها - سرگرم تاخت و تاز (ذکر یک مورد کافی است.) (۰/۲۵)

توجه: ضمیر پیوسته «شان» در آغوش‌شان، نقش مفعول دارد: آن‌ها را در آغوش کشید؛ بنابراین ترکیب اضافی نمی‌سازد.
 (ب) معطوف (۰/۲۵)

۱۵. الف) [من] چون تویی را صندوقچه سر خود قرار داده بودم (= می‌دانستم، می‌پنداشتم، می‌شمردم) (۰/۲۵)

نهاد	مفعول	مسند	فعل
------	-------	------	-----

(ب) فعلی مانند «بدان، آگاه باش، متوجه باش» بعد از خانه‌خراب که مناداست، به قرینه معنایی حذف شده است. (۰/۲۵)

(یادتونه که گفتیم بعد از منادا معمولاً فعل به قرینه معنایی حذف می‌شه. 😊)
 (پ) «چشم‌ت به غاز افتاد» (یا: این ناز شستت باشد) (یک مورد ۰/۲۵)

• توجّه داشته باشید که «تا» در (تا حلقوم بلعیده بودی) و «چون» (ادات تشبیه)، حرف اضافه‌اند و پیوند وابسته‌ساز نیستند.

(ت) صندوقچه سر خود - ناز شستت (= ناز شست تو) (یک مورد ۰/۲۵)

۱۶. «الف» (۰/۵)

ما را (= برای ما) چه تحفه [را] کرامت کردی؟ / دامنی [را] پُر کنم

متمم	مفعول	مسند	نهاد
------	-------	------	------

هدیه اصحاب را (= به عنوان هدیه برای اصحاب)
 متمم

بوی گل (= بوی گل، من را) چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.

گروه نهاد	مفعول	قید	مسند	نهاد
-----------	-------	-----	------	------

(«را» در این عبارت، در هر دو بار، معادل «برای» و به عنوان حرف اضافه به کار رفته است.)

۱۷. «ب» (۰/۲۵) «ان» (استادان): نشانهٔ جمع - «ان» (نمایان): نشانهٔ صفت فاعلی («تما» بن مضارع نمودن است و «ان» صفت فاعلی اغلب به بن مضارع افزوده می‌شود).

بررسی سایر گزینه‌ها

الف) «ان» در هر دو واژه «مدعیان» و «بی‌خبران» نشانهٔ جمع است.
ب) «ان» در این بیت، در واژه «دوان» (دو نفر)، نشانهٔ جمع است، ولی در واژه «روان» (= روح و روان) متعلق به خود واژه است و پسوند جداگانه نیست.

۱۸. الف) نادرست (۰/۲۵) وابسته‌های پیشین: هزار (صفت شمارشی) - آن (صفت اشاره) - هزاران (صفت شمارشی) ← ۳ مورد / وابسته‌های پسین: خوب (صفت بیانی) - ضمیر «ش» (مضاف‌الیه؛ با هزار یادبود خوبش) - خوب (صفت بیانی) ← ۳ مورد
ب) درست (۰/۲۵)

ناله‌های آن امام	راستین و	بزرگ	
صفت	صفت	صفت	صفت
مضاف‌الیه	مضاف‌الیه	مضاف‌الیه	مضاف‌الیه

قلب آن کویر بی‌فریاد	
صفت	صفت
مضاف‌الیه	مضاف‌الیه

۱۹. «الف» (۰/۲۵) «یادگار من و تو» در این بیت، گروه متممی است:

گل،	[به عنوان]	یادگار	من و تو می‌ماند.
نهاد	حرف اضافهٔ مفعول	مفعول	متمم

بررسی سایر گزینه‌ها:

ب) بعد از آن، مرغان دیگر، مشتی بی‌خبر، سربه‌سر (= همگی) عذرها گفتند.
نهاد بدل بدل مفعول

پ) عشق، همه خود آتش است (صورت مرتب‌شده: عشق، خود همه آتش است).
نهاد قید بدل مستند

• «خود» در آغاز عبارت، نقش نهاد دارد.

ت) آخرین فیلسوف از سلسلهٔ حکمای بزرگ اسلام
بدل

۲۰. مضارع التزامی (۰/۲۵) «بشویم» و «کنم» (= بکنم) ← ب + بن مضارع + شناسه

نکته: در متون ادبی گذشته، گاهی فعل مضارع التزامی بدون نشانهٔ «ب» به کار می‌رفت که از طریق معنا قابل تشخیص است. مثال: «گفت: تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب» (گوئیم = بگوئیم).

قلمرو ادبی

۲۱. طنز (۰/۲۵) حافظ شیرازی، در این بیت با طنزی رندانه و زیرکانه، محتسب را - که نماد مسئولان و حاکمان ریاکار و اهل تزویر است - به باد انتقاد می‌گیرد.

۲۲. «قصه شیرین فرهاد» (۰/۲۵) نوشته احمد عربلو در حوزه ادبیات پایداری (جنگ و دفاع مقدس) است.
- آثار دیگر به مسائل و موضوعات عمیق عرفانی، عشق‌ورزی به حق و معرفت الهی پرداخته‌اند؛ بنابراین در نوع ادبی غنایی جای می‌گیرند.
۲۳. «الف» (۰/۲۵)
- بیت «راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود» سروده حافظ است.
۲۴. «الف» (۰/۲۵) این بیت، بیانگر مهارت و آمادگی جسمانی و روحانی، دلاوری و بی‌باکی سیاوش (پهلوان داستان) است؛ بنابراین اشاره به زمینه «قهرمانی» دارد، نه «خرق عادت». خرق عادت زمانی مطرح می‌شود که امری خارق‌العاده و خلاف عرف و منطق جریان بیابد؛ نظیر عبور از آتش انبوه و به سلامت بیرون آمدن.
 - در بیت «ب» به درستی به زمینه «ملی» اشاره شده است، زیرا نمازبردن (تعظیم و احترام کردن) به بزرگ‌تر، یک باور و عقیده ملی و میهنی مطرح‌شده در شاهنامه است.

۲۵. «ب» (۰/۲۵) مصراع اول بیت مد نظر در گزینه «ب» چنین است: گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد

۲۶. فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران (۰/۲۵)

۲۷. به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید (۰/۲۵)

من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن ای میهن! (۰/۲۵)

۲۸. الف) کنایه (۰/۲۵) «چنین پای می‌افتد» کنایه از چنین فرصت و موقعیتی نصیبشان می‌شود و «شکم را صابون زدن» نیز کنایه از وعده خوب و خوش به خود دادن است.

ب) «روی» (۰/۲۵) (روی: ۱- راه و امکان (معنای قابل قبول و قابل جای‌گذاری) ۲- چهره و صورت (معنای غیر قابل قبول) که با لب و دندان تناسب دارد)

پ) مجاز (۰/۲۵) «دنیا» مجاز از مردم دنیا / «روم» مجاز از شاهان و امپراتوران روم / کنایه: «چشم‌داشتن» کنایه از توجه و انتظار و امید داشتن - «چشم‌زدن» کنایه از ترس و هراس داشتن

۲۹. الف) سه تشبیه (۰/۵): ۱- «غاز گلگون» (غاز: مشبه / گل: مشبه‌به / گون: پسوند شباهت‌ساز و ادات تشبیه) ۲- «جماعت کرکس صفت» (جماعت: مشبه / کرکس: مشبه‌به / صفت (= مانند): ادات تشبیه) ۳- «گورستان شکم» (شکم: مشبه / گورستان: مشبه‌به) ← اضافه تشبیهی

ب) ۲ (۰/۲۵) «كَانَ لَمْ یَكُنْ شیئاً مذکوراً» تضمین بخشی از آیه اول سوره دهر است. «قطعه بعد آخری»: تکه‌ای بعد از تکه دیگر، صرفاً یک ترکیب عربی است که نویسنده (جمال‌زاده) استفاده کرده و آن را از جایی نقل نکرده است.

۳۰. الف) «گوهر» استعاره از «باران» است.

(۰/۲۵)

ب) «سر» (مصراع اول) مجاز از «قصد و اندیشه» است. (در مصراع دوم، «رفتن سر»

(۰/۲۵)

کنایه از «مردن و فانی شدن» است.)

پ) «داغ» ایهام دارد: ۱- گرم ۲- ماتم و مصیبت

(۰/۲۵)

ت) «دست زمان»، تشخیص و اضافه استعاری (استعاره)

(۰/۲۵)

۳۱. الف) تضاد (۰/۲۵): سلیمان ≠ اهریمن

ب) اسلوب معادله (۰/۲۵) (دو مصراع، استقلال دستوری دارند و مصراع دوم، تأییدیه و مثال

و مصداقی برای سخن و موضوع مصراع اول است.)

قلمرو فکری

۳۲. الف) (۰/۲۵) «انداختن مال و درباختن ملک» (ترک تعلقات) از اصول و امور **وادی اول**، یعنی

«طلب» است. «بینا (آگاه به امور) شدن و درک موقعیت و جایگاه خویش در سیر و سلوک عرفانی»

از ویژگی‌های مربوط به **وادی سوم**، یعنی «معرفت» است و «گم شدن سایه‌ها در خورشید» (محو

و فانی شدن وجود عارفان در ذات پروردگار) معرف **وادی هفتم**، «فقر و فنا» است.

۳۳. در هر دو بیت به زورگویی و باج‌گیری محتسب و هم‌چنین فقر و تهیدستی

مردم اشاره شده است. (۰/۵)

۳۴. به یک **مرد جنگی** که کلاه‌خود بر سر دارد و کمر بند بر کمر. (۰/۲۵)

۳۵. «ب» (۰/۲۵) مفهوم مشترک بیت سؤال و مصراع گزینه «ب»: «لازمه رسیدن به کمال معرفت

و پیروی از پیر و مراد طریقت است (باید شاگردی اهل معرفت کنی تا به کمال برسی).

• مفهوم مصراع گزینه «الف» توصیه به تواضع و فروتنی است.

۳۶. «ب» (۰/۲۵) معنی و مفهوم مصراع دوم: در آتش دمیدند (فوت کردند) و از شدت و

غلظت دود، انگار روز همچون شب تیره و تار شد.

۳۷. فکر و خیال آدمی در سیر و تلاش خود برای شناخت جهان محدودیت دارد و

از درک اسرار و رموز هستی ناتوان است. (۰/۲۵)

۳۸. «ب» (۰/۲۵)

۳۹. الف) ← ۵ جاری بودن عشق در همه پدیده‌ها و این که عشق، محرک هستی

و پدیده‌های آن است. (۰/۲۵)

ب) ← ۴ از ماست که بر ماست. (۰/۲۵)

پ) ← ۱ بیگانه‌ستیزی و تأکید بر حفظ استقلال وطن (۰/۲۵)

ت) ← ۲ آسمان کشتی ارباب هنر می‌شکند (روزگار، همواره انسان‌های آزاد و پاک

و آگاه را می‌آزارد.) (۰/۲۵)

• طاووس وقتی از دشواری‌های سیر و سلوک و راه حق آگاه شد چنین عذر آورد: «من عاشق بهشت هستم و تلاش می‌کنم به بهشت برسم.» هدهد (پیر و مرشد) در پاسخ به عذرآوری او گفت: «بهشت جلوه‌ای از جمال سیمرغ است و در برابر سیمرغ، همچون ذره در برابر خورشید است.»

(ب) بلبل (۰/۲۵)

• بلبل شروع به عذرآوری می‌کند و می‌گوید: «من عاشق گُل و عشق‌ورزی به گل برایم کافی است.» هدهد در پاسخ به عذرآوری بلبل چنین می‌گوید: «گل اگرچه بسیار زیباست، اما زیبایی او زوال‌پذیر است.»

۴۱. «ب» (۰/۲۵) هم در عبارت سؤال و هم در عبارت گزینه «ب» صحبت از ناپایداری مقام و قدرت و از دست رفتن شکوه و عزت و به عبارتی «از عرش به فرش آمدن» است.

مفهوم بیت «الف»: در عالم عشق همه یکسان‌اند و مقام و مرتبه مادی هیچ ارزشی ندارد.

۴۲. کسی که در راه عشق و معرفت قدم بگذارد (وجود مادی خویش را فانی کند)، از آسیب و بلای جهان مادی در امان می‌ماند. (به بقای مطلق می‌رسد.) (۰/۲۵)

۴۳. الف) سپس به دنبال کار خودم رفتم و مسیر مدرسه را در پیش گرفتم. (۰/۲۵)

(ب) دیدم ماشاءالله، آقا (مصطفی) تنزل و پس‌روی کرده (به لحاظ ظاهری بدتر و زشت‌تر شده است.) (۰/۲۵)

(پ) حاکمان و مردمان سواحل فرات از پادشاهان روم دستور می‌گرفتند و از آنان اطاعت می‌کردند. (۰/۲۵)

(ت) هر جا که عشق باشد، جز او چیز دیگری آن‌جا اقامت نمی‌کند (نمی‌ماند.) (۰/۲۵)

(ث) خداوند رزق و روزی بندگان را (۰/۲۵) به سبب گناه زشتشان قطع نمی‌کند. (خداوند رزاق و روزی‌رسان است.) (۰/۲۵)

(ج) [خداوند!] اگر لطف و عنایت تو روشن‌کننده راه و مسیر نباشد (۰/۲۵) فکر و عقل من هرگز نمی‌تواند به حقایق و مخزن اسرار پی ببرد. (۰/۲۵)

(چ) انسان‌ها (سالکان و عارفان) با عبور از مرتبه و مرحله توحید، (۰/۲۵) همگی به وحدت می‌رسند. (۰/۲۵)

(ح) تنها ماهی دریای حق (عاشق) است که از غوطه‌خوردن در آب عشق و معرفت سیر نمی‌شود (۰/۲۵) و هر کس که از عشق بی‌بهره باشد، روزگارش تباه و بیهوده می‌شود. (۰/۲۵)

(خ) [ای دماوند] مانند مار افعی سمی و خطرناک حمله‌ور شو (۰/۲۵) و مثل شیری خشمگین و قهرآلود، خروشان شو. (۰/۲۵)

(د) پادشاه زمین (کیکاووس) به فرزند جوان خود (سیاوش) گفت: (۰/۲۵) «اکنون نظر تو در این باره چیست؟» (۰/۲۵)